

DOC DR HAB. HALINA RUTOWICZ
(1929—1979)

Polskie Towarzystwo Botaniczne poniosło dotkliwą stratę z powodu przedwczesnej śmierci doc. dr habil. Haliny Rutowicz, przewodniczącej Zarządu Głównego Sekcji Dendrologicznej i wiceprzewodniczącej Zarządu Łódzkiego Oddziału PTB.

Docent Halina Rutowicz ukończyła studia botaniczne w r. 1957 na wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Łódzkiego. Jej praca magisterska pt. „Rezerwat leśny Lubiaszów”, była zapowiedzią później rozwiniętych zainteresowań fitosocjologią leśną. Bezpośrednio po ukończeniu studiów pracowała przez dwa lata w Laboratorium Państwowej Inspekcji Żywności w Łodzi, a w r. 1959 rozpoczęła pracę w charakterze asystenta technicznego w Katedrze Systematyki i Geografii Roślin UŁ kierowanej przez profesora dra habil. Jakuba Mowszowicza. W r. 1961 awansowała na etat starszego asystenta.

Na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Mszaki w zespołach leśnych województwa łódzkiego”, której obrona odbyła się w r. 1964, uzyskała stopień doktora nauk przyrodniczych, a następnie etat adiunkta.

Po upływie pięciu lat, w r. 1969, przedstawiła rozprawę habilitacyjną pt. „Udział i rola diagnostyczna mszaków oraz stosunki florystyczno-fitosocjologiczne w przewodnich zespołach roślinnych regionu łódzkiego i jego pobrzeży” uzyskując stopień doktora habilitowanego oraz stanowisko docenta w Katedrze Systematyki i Geografii Roślin UŁ.

Docent Halina Rutowicz pracowała naukowo przede wszystkim w dziedzinie fitosocjologii, briologii i dendrologii. Powszechnie znane i cenione są Jej publikacje poświęcone zespołom leśnym Polski środkowej. Przedmiotem zainteresowania były również zbiorowiska torfowiskowe.

Prace z zakresu flory mszaków oraz ich udziału w zespołach roślinnych podjęła na terenie dotychczas nietkniętym przez briologów. W opublikowanych pracach dostarczyła danych na temat mszaków okolic Łodzi oraz niektórych rezerwatów leśnych regionu łódzkiego. Miała szeroko zakrojone plany kontynuacji badań briologicznych, czego wyrazem jest napisany w ostatnich miesiącach życia i złożony do druku artykuł pt. „Brioflora kompleksów leśnych Bełchatowskiego Okręgu Przemysłowego” cz. I.

W dziedzinie dendrologii prowadziła prace z zakresu inwentaryzacji drzew i krzewów w parkach wiejskich niektórych powiatów byłego województwa łódzkiego. Jest współautorką publikacji dotyczącej parków wiejskich byłego powiatu sieradzkiego. Opracowała zarys historii Sekcji Dendrologicznej PTB, który został opublikowany w Roczniku Sekcji Dendrologicznej z okazji Jubileuszu 50-lecia istnienia Sekcji. Z tej też okazji artykuł pióra docent H. Rutowicz ukazał się w wydawnictwie Słowackiej Akademii Nauk.

W ostatnich latach kierowała Zespołem Naukowo-Badawczym Fitosocjologii Leśnej Stosowanej oraz tematem realizowanym w ramach problemu węzłowego dotyczącym wpływu kopalnictwa odkrywkowego na lasy Bełchatowskiego Okręgu Przemysłowego.

Przez wiele lat współpracowała z Okręgowym Zarządem Lasów Państwowych w Łodzi, czego wyrazem było m. in. podjęcie tematu badawczego pt. „Grądy Polski środkowej”.

W latach 1970—75 pełniła funkcję wicedyrektora powstałego w ramach reorganizacji struktury Uczelni, Instytutu Botaniki i Zoologii (obecnie Instytut Biologii Środowiskowej UŁ).

Była członkiem Wydziału III Łódzkiego Towarzystwa Naukowego. Docent H. Rutowicz była cenionym pracownikiem dydaktycznym. Prowadziła wykłady kursowe z systematyki roślin i biogeografii, wykłady monograficzne z zakresu fitosocjologii leśnej, proseminaria oraz seminarya magisterskie. Brała aktywny udział w kształceniu młodych kadr naukowych. Była promotorem 3 prac doktorskich oraz recenzentem kilku. Opiekowała się ponad 40-toma pracami magisterskimi na studiach stacjonarnych i zaocznych.

Docent H. Rutowicz znana w jest kraju z pełnej zaangażowania pracy w Polskim Towarzystwie Botanicznym. Jako przewodnicząca Zarządu Głównego Sekcji Dendrologicznej (od r. 1971), rozwinęła szeroką działalność międzynarodową organizując lub współpracując zjazdami dendrologicznymi w Czechosłowacji, Polsce i na Węgrzech. Członkowie Towarzystwa z pewnością pamiętają Jubileuszowy Zjazd 50-lecia istnienia Sekcji (11—16. VII. 1974) w Białowieży i Olsztynie-Kortowie, który był kolejnym Zjazdem Polsko-Czechosłowackim z udziałem dendrologów z Węgier, NRD, i Jugosławii. Docent H. Rutowicz była zastępcą przewodniczącego rady redakcyjnej Rocznika Sekcji Dendrologicznej.

Bardzo aktywnie pracowała w Oddziale Łódzkim. W latach 1963—71 pełniła funkcję sekretarza Zarządu Oddziału, a od r. 1971 aż do chwili śmierci była jego wiceprzewodniczącą. Wielokrotnie reprezentowała Oddział Łódzki na Zjazdach Delegatów i Walnych Zgromadzeniach PTB. Powierzonej Jej w 1977 r. Zaszczególnej funkcji wiceprezesa Prezydium Zarządu Głównego nie była w możności podjąć z powodu opuszczających Ją już sił.

Działalność w Towarzystwie sprawiała Jej wiele osobistej satysfakcji, a także dostarczała uznania ze strony otoczenia.

Za osiągnięcia w pracy naukowej i dydaktycznej dwukrotnie uzyskała Nagrodę III stopnia Ministra Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz kilkakrotnie wyróżniana była nagrodami Władz Uniwersytetu Łódzkiego, w tym również Złotą Odznaką Uniwersytetu Łódzkiego.

Śmierć przerwała Jej pracowite życie w pełni sił twórczych i aktywności zawodowej. Spodziewamy się, że Jej zapał i wkład pracy zaowocują w działalności Jej uczniów, których zawsze otaczała troskliwą opieką, a Jej dorobek stanowić będzie trwałe wkład w rozwój nauk botanicznych, a szczególnie geobotaniki.

Zmagając się z nieuleczalną chorobą, świadoma swego losu, pracowała do ostatnich chwil. Pomimo cierpienia, do końca zachowała pogodną twarz, snuła plany wielu prac i przekazywała słowa krzepiącej nadziei współpracującym z Nią osobom.

W pamięci kolegów, współpracowników i uczniów pozostanie przykładem człowieka aktywnego zawodowo i społecznie, troskliwego opiekuna i nauczyciela młodzieży akademickiej, wzorem hartu i pogody ducha.

Maria Ławrynowicz, Ryszard Sowa